

Kaupunginhallitus

Päätöspäivämäärä 07.08.2023 § 242

Lahden kaupunki, Kaupunginhallitus, 07.08.2023

§ 242

Otto-oikeuden käyttäminen sivistyslautakunnan tekemään päätökseen 23.5.2023 53§
Varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvon tarkistaminen

2489/00.01.02.05/2023

Asian valmistelija / lisätietojen antaja

Sivistysjohtaja Tiina Granqvist p. 050 383 6574

Varhaiskasvatusjohtaja Mika Harju p. 050 559 7901

Päätös

Muutosehdotus hyväksyttiin.

Lisäksi kaupunginhallitus päätti muuttaa palvelusetelin sääntökirjasta kohdan 3.1. toiseksi viimeisen kappaleen lopusta lauseen "Asiakkaan oikeus saada palveluseteli riippuu myös kaupungin palvelusetelitoimintaan varaamista määrärahoista ja niiden riittävydestä, sekä kaupungin linjauksesta yksityiseen varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten enintään 30 prosenttiin määrällisestä tavoitteesta ja sen resurssoinnista." seuraavaan muotoon: "Asiakkaan oikeus saada palveluseteli riippuu myös kaupungin palvelusetelitoimintaan varaamista määrärahoista ja niiden riittävydestä, sekä yksityiseen varhaiskasvatukseen käytettävien resurssien tarkoituksenmukaisesta tasosta.

Samalla kaupunginhallitus tarkasti pöytäkirjan tämän kokousasian osalta kokouksessa.

Tämän jälkeen Sirkku Hildén jätti eriävän mielipiteensä merkittäväksi pöytäkirjaan. Eriävän mielipiteen perustelut ovat pöytäkirjan liitteenä.

Esittelijä

Kaupunginjohtaja Timonen Pekka

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää pysyttää sivistyslautakunnan tekemän päätöksen, jossa on päätetty 1.8.2023 lukien korottaa palvelusetelin perushinnan enimmäisarvoa 852 eurosta 900 euroon sekä tehostetun ja erityisen tuen kerrointa 1,75:stä 2:een. Lisäksi on päätetty alentaa lisämaksun perimismahdollisuutta nykyisestä 0-75 eurosta 0-50 euroon.

Samalla kaupunginhallitus tarkastaa pöytäkirjan tämän kokouasian osalta heti.

Käsittely

Asian käsittelyn yhteydessä III varapuheenjohtaja Milla Bruneau teki seuraavan muutosehdotuksen: "Pohjaesitykseen muutos lisämaksun 0–50 euron osalta seuraavasti: "Kaupunginhallitus säilyttää lisämaksun perimismahdollisuuden nykyisessä 0-75 eurossa siten, että kaupunki korvaa nollamaksuluokkaan kuuluville perheille huoltajien puolesta (lisämaksun) 25 euroon asti. Lisäksi kaupunginhallitus pyytää sivistyksen palvelualueelta selvityksen vuoden 2023 loppuun mennessä kuinka palvelusetelin ehtoja voitaisiin muuttaa siten, että se huomioisi paremmin erikokoiset toimijat, sekä sen miten myös perhepäivähoitajat saataisiin palveluseteliyrittäjiksi. Selvityksen tavoitteena tulisi olla perheiden valinnanvapauden ja palvelusetelin helppokäyttöisyyden lisääminen niin palveluntuottajien kuin käyttäjien ehtojen osalta."

Jäsen Jouni Kaikkonen kannatti tehtyä muutosehdotusta.

Jäsen Minna Lampinen teki seuraavan muutosehdotuksen
"Kaupunginhallitus pyytää sivistyksen palvelualueelta selvityksen vuoden 2023 loppuun mennessä kuinka palvelusetelin ehtoja voitaisiin muuttaa siten, että se huomioisi paremmin pienet alan toimijat esim. perhepäivähoitajat ja ryhmäperhepäiväkodit "

Puheenjohtaja Sirkku Hilden kannatti tehtyä muutosehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kaksi vastakkaista, pohjasta eroavaa ehdotusta, joten näiden välillä täytyy äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestys ehdotuksen
nimenhuutoäänestyksenä: Ne, jotka kannattavat Bruneauun muutosehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Lampisen muutosehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritettussa äänestyksessä annettiin 7 JAA-ääntä (Kaikkonen, Aaltonen, Talja, Ratia, Tuomi, Putula, Bruneau) ja 3 EI-ääntä (Lampinen, Nieminen E., Hildén). Äänestyslista on liitteenä.

Puheenjohtaja totesi Bruneauun muutosehdotuksen voittaneen äänestyksen.

Jäsen Toni Putula teki seuraavan lisäesityksen: "Lisätään seuraava tekstikappale päätökseen: Kaupunginhallitus päättää muuttaa palvelusetelin sääntökirjasta kohdan 3.1. toiseksi viimeisen kappaleen lopusta lauseen "Asiakkaan oikeus saada palveluseteli riippuu myös kaupungin palvelusetelitoimintaan varaamista määrärahoista ja niiden riittävydestä, sekä kaupungin linjauksesta yksityiseen varhaiskasvatukseen osallistuvien lasten enintään 30 prosenttiin määrällisestä tavoitteesta ja sen resurssoinnista." seuraavaan muotoon: "Asiakkaan oikeus saada palveluseteli riippuu myös kaupungin

palvelusetelitoimintaan varaamista määrärahoista ja niiden riittävydestä, sekä yksityiseen varhaiskasvatukseen käytettävien resurssien tarkoituksenmukaisesta tasosta.”

Il varapuheenjohtaja Jorma Ratia kannatti tehtyä lisäysehdotusta.

Puheenjohtaja totesi, että oli tehty kannatettu lisäysehdotus, minkä johdosta tulee äänestää. Selostus hyväksyttiin.

Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysehdotuksen nimenhuutoäänestyksenä: Ne, jotka kannattavat esittelijän pohjaehdotusta äänestävät JAA, ja ne, jotka kannattavat Putulan lisäysehdotusta, äänestävät EI. Äänestysesitys hyväksyttiin.

Suoritetussa äänestyksessä annettiin 4 JAA-ääntä (Lampinen, Nieminen E., Kaikkonen, Hildén) ja 6 EI-ääntä (Aaltonen, Talja, Ratia, Tuomi, Putula, Bruneau). Äänestyslista on liitteenä.

Puheenjohtaja totesi Putulan lisäysehdotuksen tulleen hyväksytyksi.

Perusteluosa

Kaupunginhallitus päätti 5.6.2023 (215§) kaupungin hallintosäännön Yleiset määräykset 5 §:n perusteella ottaa sivistyslautakunnan 23.5.2023 § 53 Varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvon tarkistaminen päätöksen kaupunginhallituksen käsiteltäväksi. Päätös otto-oikeuden käyttämisestä on liitteenä.

Sivistyslautakunta on 23.5.2023 §53 päättänyt varhaiskasvatuksen palvelusetelin arvon tarkastamisesta. Sivistyslautakunnan päätös on liitteenä.

Lahdessa toimii yksityisiä päiväkoteja yhteensä 30 (1.8.2023 yhteensä 29), joista palvelusetelillä 25 (1.8.2023 yhteensä 24). Lisämaksua perii 1.8.2023

alkaen kaikki palvelusetelipäiväkodit. Perittävän lisämaksun vaihteluväli (1.8.2023 tilanne) on 20-75 euroa ja keskiarvo 47 euroa. Maaliskuussa 2023 palvelusetelin piirissä oli 1341 lahtelaista lasta ja lisäksi lapsia on yksityisessä varhaiskasvatuksessa yksityisen hoidon tuella. Kaikista varhaiskasvatuksessa (kunnallinen tai yksityinen) olleista lapsista 32 % oli yksityisessä varhaiskasvatuksessa.

Lahdessa tulosidonnaisen lapsikohtaisen palvelusetelin arvo määräytyy sivistyslautakunnan määrittelemän suurimman arvon mukaan.

Enimmäisarvon määrittelyperusteena käytetään 3–5 vuotiaan lapsen kokoaikaisen varhaiskasvatuspaikan hintaa:

- Perushinta enintään 852 euroa päiväkodeissa
- 779 euroa kotona tapahtuvassa perhepäivähoidossa
- 832 euroa perhepäiväkodeissa
- Ikäkerroin päiväkodeissa:
 - alle kolmivuotiaat lapset 1,7
 - kolme vuotta täyttäneet lapset 1
- Varhaiskasvatusaikakerroin:
 - Kokoaikainen vähintään 35 h/vk varhaiskasvatus 1
 - 21–34 h/vk 0,8
 - 20 tuntia viikossa 0,6
- Erityisen ja tehostetun tuen kerroin: 1,75 (lain tarkoittama tarve)
- Palveluntuottaja voi periä palvelusetelin käyttäjältä lisämaksua 0–75 euroa/lapsi/kk

- Kaupunki huomioi palvelusetelin suuruudessa lisämaksun niiden lasten osalta, joille ei muodostuisi tulojen tai perhekoon mukaan maksua kunnallisessa varhaiskasvatuksessa
- Palveluntuottaja ei voi periä muita hintoja
- Palvelusetelituottajille korvataan heinäkuun perheen omavastuu-osuus, mikäli perheet maksavat asiakasmaksun enintään 11 kuukaudelta

Palvelusetelin ylin arvo tarkistetaan vähintään joka toinen vuosi elokuussa ja edellinen tarkistus tehtiin 1.8.2022. Tarkistuksen kustannusvaikutus vuoden 2023 talousarvioon on n. 430 000 euroa ja sitä ei ole huomioitu talousarviossa. Seuraava indeksitarkistus on 1.8.2024.

Varhaiskasvatuksen asiakasmaksulaki muuttui 1.3.2023 ja muutoksen jälkeen 730 palvelusetelillä olevalle lapselle ei muodostu lainkaan maksua (helmikuussa määrä oli 489 lasta). Tällöin kaupunki korvaa näiden lasten osalta palvelusetelin täysimääräisenä sekä lisäksi lisämaksun. 244 lapsesta peritään korkein palvelusetelin omavastuu-osuus 295 euroa (helmikuussa määrä oli 297 lasta). Palvelusetelin keskimääräinen hinta lasta kohden oli 917 euroa maaliskuussa 2023 ja jos hinnassa huomioidaan kaupungin maksama lisämaksu, hinta lasta kohden oli 935 euroa.

Asiakasmaksulain kustannusvaikutus palveluseteliin on arviolta n. 600 000 euroa ja tätä ei ole huomioitu vuoden 2023 talousarviossa.

Palveluntuottajilta on tullut esityksiä palvelusetelihinnan korottamisesta 1.8.2023 lukien ja esitykset ovat oheismateriaaleina. Lisäksi palveluntuottajilta on pyydetty palautetta mahdollisesta hinnantarkistuksesta ja myös nämä palautteet ovat oheismateriaaleina.

Ennen mahdollista palvelusetelihinnan korotusta vuoden 2023 talousarviosta puuttuu yhteensä 1 030 000 euroa edellisen

indeksitarkistuksen sekä asiakasmaksulain muutoksen vuoksi. Lisäksi seuraava indeksi-tarkistus on tulossa 1.8.2024 mahdollisten edellisen korotusten päälle. Mahdollisesti nyt tehtävää korotusta ei ole huomioitu vuoden 2023 talousarviossa ja se olisi perusteltua huomioida myös vuoden 2024 talousarviovalmistelussa. Kaupunki on myös parhaillaan valmistelemaan talouden tasapainotusohjelmaa.

Valtakunnallisesti lasten määrä on vähenemässä ja myös yksityisen varhaiskasvatuksen osalta kysyntä ja palveluntuottajan kilpailukyky vaikuttavat toimintaedellytyksiin. Kaupungilla on myös mahdollisuus säädellä yksityisen varhaiskasvatuksen osuuden laajuutta.

Toisaalta palveluntuottajien kustannukset ovat nousseet ja nykyinen indeksitarkistustahti ei huomioi nopeasti kohonneita kustannuksia. Myös lainsäädäntöön on tullut muutoksia esimerkiksi kolmitasoinen tuen osalta.

Palvelusetelin hinnan lisäksi palveluntuottajille maksettavaan korvaukseen vaikuttavat myös erilaiset kertoimet sekä mahdollisuus periä asiakkaalta lisämaksua. Asiakkaiden maksaman lisämaksun ei tulisi aiheuttaa suurta eroa verrattaessa kunnallisiin maksuihin.

Mahdollisia vaihtoehtoja ja arvioituja kustannusvaikutuksia:

- kolme vuotta täyttäneiden lasten palvelusetelihinnan korotus 48 eurolla (5,6 %) 852 eurosta 900 euroon = vuonna 2023: n. 370 000 euroa ja vuonna 2024: n. 890 000 euroa

- kolme vuotta täyttäneiden lasten palvelusetelihinnan korotus 71 eurolla (8,3 %) 852 eurosta 923 euroon = vuonna 2023: n. 543 000 euroa ja vuonna 2024: n. 1 303 000 euroa

- korotetaan 21–34 tuntia viikossa varhaiskasvatusta käyttävien lasten kerroin 0,8:sta yhteen = vuonna 2023:n. 271 000 euroa ja vuonna 2024:n. 650 000 euroa

- tehostetun ja erityisen tuen kertoimen nosto 1,75:stä kahteen = vuonna 2023: n. 44 000 euroa ja vuonna 2024: n. 105 000 euroa.

Mikäli huomioidaan asiakkaalle tulevan maksuosuuden lähentyminen kunnallista maksua, voitaisiin mahdollisen korotuksen yhteydessä alentaa lisämaksun perimismahdollisuutta.

Mikäli nykyinen korotus tehtäisiin määräaikaisena 31.7.2024 saakka, huomioisi 1.8.2024 tuleva indeksikorotus nykyistä paremmin kustannustason nousun siitä eteenpäin.

Em. vaihtoehdoista esitetään, että huomioidaan palveluntuottajien kasvaneet kustannukset nostamalla kolme vuotta täyttäneiden lasten palvelusetelihintaa 48 eurolla (5,6 %) 852 eurosta 900 euroon. Samalla alennetaan lisämaksun perimismahdollisuutta nykyisestä 0–75 eurosta 0–50 euroon. Tällöin osa korotuksesta ohjautuisi asiakkaiden hyväksi ja pienentäisi eroa kunnalliseen maksuun.

Lisäksi nostetaan tehostetun ja erityisen tuen kerroin 1,75:stä 2:een, joka antaisi palveluntuottajille nykyistä suuremman korvauksen tukea tarvitsevien lasten osalta.

Em. kustannusvaikutus vuoden 2023 osalta olisi yhteensä arviolta n. 414 000 euroa ja vuoden 2024 osalta n. 995 000 euroa. Pelkkä kattohinnan noston kustannusvaikutus vuoden 2023 osalta olisi n. 370 000 euroa ja vuoden 2024 osalta n. 890 000 euroa ja tuen kustannusvaikutus vuoden 2023 osalta olisi n. 44 000 euroa ja vuoden 2024 osalta n. 105 000 euroa.

Varhaiskasvatuksen palvelusetelisääntökirjan mukaan kaupunki ilmoittaa sääntökirjan muutoksista palvelun tuottajalle kirjallisesti sen jälkeen, kun päätös on saanut lainvoiman. Mikäli palvelujen tuottaja ei halua tulla sidotuksi muuttuneisiin sääntöihin, tulee sen ilmoittaa siitä kirjallisesti kaupungille 30 päivän kuluessa muutosilmoituksen vastaanottamisesta. Mikäli kaupungille ei toimiteta edellä mainittua ilmoitusta, sitoutuu palvelun tuottaja noudattamaan ehtoja muutosilmoituksessa mainitusta päivästä lukien, kuitenkin aikaisintaan 30 päivää muutosilmoituksen toimittamisesta.

Muutoksenhaku

Oikaisuvaatimus

Toimenpiteet

Sivistyslautakunta

Varhaiskasvatuksen palvelupäälliköt

Maksutiimi

Palvelusetelituottajat

Varhaiskasvatuksen palveluohjaajat